

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. egyetem-
utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvársznál kapható:

EGY
HONVÉD-KÖZTÜZÉR ÉLETE
1848-49-ben.
Történeti ön-életrész.
Ára füzve 1 frt 40 kr.

**„Franklin-Társulat” ma-
gyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. egyetem-
utca 4-ik sz.) megjelent és minden
könyvársznál kapható:**

Hölgyek titkára.
Legújabb és legteljesebb
levelezőkönyv
nők számára.
Negyedik bővített kiadás.
(8-rét, VIII és 312 lap.)
Ára kemény kötésben
1 frt 50 kr.

MARGITSZIGETI GYÓGYFÜRDŐ
Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artzi forrás — porcellán-, márvány-, kád- és kőfürdők zuhanykészülékkel —
nagyszerű kert — 300 teljes kenyémmel berendezett szoba — társalgási terem — kül- és belföldi
lapok — naponta zene.

Kóralakok, melyek ellen a Margitszigeti hévíz kedvező eredménnyel használtott:
Köszvény — az ízületek, izmok, csontbántalmak, ideghüvely, idült csúza. A csúz, köszvény, erő-
művi behatások, typhus után fellépő hűdések. — Zsábák — A csontbántalmak, csontszűt, ízületi bajokat
és külsértéseket követő elváltozások. — Fájdalmas hegek, merevség, hűdés. — Bőrbántalmak. — Vize-
leti nehézségek. — Méh és hüvelybántalmak.

A hévíz belsőleg eredménnyel használtott: idült gvmorhuratnál és alhasi pangásoknál.
A szigeten van gyógyszerár; rendelő orvos: **Dr. Verzar.**
Bőrléteknél úgy a fürdő-, mint a menetjegyek együttes váltá-ánál, árelengedés.
A szigeten lakók a fürdő használatnál és a menetjegyeknél előnyben részesülnek.
A fővárossal óránkint kétszer közlekedés

A nyári idény május 1-jén megnyitják.
A lakások megrendelése: a szigeten a felügyelőségi irodában.
A Margitszigeti felügyelőség.
701 (3-6) utolsó posta: Ó-Buda.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. egyetem-utca 4-ik szám) megjelent
és minden könyvársznál kapható:

HAZÁNK ÉVLAJAI.
Magyarország történetének kortani átnézete.
1884-1849.
Dr. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD,
kir. budapesti tud. egyetemi tanár által.
Egy vaskos kötet, nagy 8-rét, 696 lappal.
Ára füzve 5 forint.

A BÖLCSÉSZETI JOGTUDOMÁNY
TÖRTÉNELME.
Kiegészítésül Schilling természetjogi művéhez.
Irta
Dr. WERNER RUDOLF,
kassai jogakadémiai tanár.
Ára füzve 1 forint 50 krajczár.

BUDAPESTI KALAUZ.

ÁSVÁNYVIZ-KÉSZÜLÉKEK ÉS SIPHONOK. Müller L. és Wagner, Budapest. (Buda, kácsa-utca 291.) elvállalnak szikvizgyárok számára teljes berendezéseket, a legújantósból feltételek mellett.	ILLATSZERÁRUK. Vértessándor, m. kir. udvari illatszerár, Kristóf-tér 1-ös szám alatt Pesten. Gazdagon felszerelt illatszerár, mindenféle angol és francia illatszerár, ugyesinte nagy választékban bel- és külföldi tolette-csikkek.	PAPIRKERESKEDÉS. Riegler József Ede, papír raktár, kecskeméti-utca 11. szám.
DISZMŰ GYÁRI ÁRU RAKTÁRAK. Márton Alajos, váci-utca, nemzeti szállóval szemközt. Legnagyobb raktár bronz-, bőr- és porcellán-diszmnű ajándékokból, a hol az illetékesek, vendégek kívül vendégek is szivesen fogadjatnak.	ORVOSOK. Dr. Eiber V. Budapest, József-utcai 66. számú házában, rendel 2-4 óra- kor; ugyanott kapható: „Nemi élet ve- szélyei” című műve 1 frton, postával: 1 frt 10 kr. (Lásd a „Politikai Ujdonsá- gok”-bani hirdetményt).	SEBTAPASZ. Különböztetett méltó az általános elismert dr. Forty-féle sebtaapas. Buda- pesten: Török J. gyógyszer. urnál, király- gyűrt. Nagy csomagára 1 ft, kisebb 50 kr.
BANK- ÉS VÁLTÓ-ÜZLETEK. Gust. Holzwarth és Schubert, Pest, Gy. Diana-fürdő; mindenféle részvények, fogadjatnak.	ÓRÁK. Lechner József IV, váci-utca 5. sz. legnagyobb óráraktár. Árjegyzékek in- gyen. Javítások jóállás mellett eszközöl- tetnek. (Alap. 1808-ban.)	ILLATSZERÁRUK. Vértessándor, m. kir. udvari illatszerár, Kristóf-tér 1-ös szám alatt Pesten. Gazdagon felszerelt illatszerár, mindenféle angol és francia illatszerár, ugyesinte nagy választékban bel- és külföldi tolette-csikkek.

Kiadja és nyomatja a „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest (egyetem-utca 4-ik szám).

A Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában Budapest (IV. egyetem-utca 4. szám) megjelentek
és minden könyvársznál kaphatók:

Magyar birodalom
statistikai kézikönyve
folytonos tekintettel
AUSZTRIÁRA.
Irta
Dr. Konek Sándor,
kir. tanácsos, a m. k. budapesti egyetemen a statistika nyilv.
rendes tanára, magy. tud. akad. tagja.
(Nagy 8-rét, 710 lap.) — Ára füzve 6 forint.

A magyar
váltójogi eljárás.
Az 1840-ki, 1844-ki törvényekkel,
országbirói értekezletek határozatai
és némely
újabb igazságügyi miniszteriumi rendeletek a legújabb
törvények szerint.

Rendszeresen előadva, példákval és irománymintákkal ellátva,
különös tekintettel az osztrák váltójogi eljárásra.
Irta
Dr. KARVASY ÁGOST.
Negyedik a legújabb törvényekhez alkalmazott kiadás.
(Kis 8-rét, 168 lap. — Ára 1 ft. 20 kr.)

A magyar korona területén
fekvő
összes vasutakon
érvényes
VASUTI ÜZLETSZABÁLYZAT
betűrendes tárgymutatóval ellátva.
Második bővített kiadás.
(Kis 8-rét, 144 l.) — Ára füzve 50 kr.

NAGY MIKLÓS.
Magyarország képekben.
Honismertető album.
400 hazai tárgy képpel díszítve.
Két rész egy kötetben. Köte 6 frt.

A „Magyarország képekben” tartalmát képezik:
I. Történelmi vagy egyéb nevezetességű helységek, városok és
egész vidékek jellemző leírása. II. Hazai népelet. Ebeszél-
sek és rajzok a nép életéből; népviseletek, népszokások
ismertetése. — III. A múlt és jelen időből hazánk legne-
vezetesebb férfainak arcképekkel díszített élet- és jellem-
rajzai. — VI. Régi építmények, templomok, várak, haj-
dankori emlékek, műtárgyak stb. leírásai.

A változatos tartalmu és díszesen kiállított könyv
közel 100 negyedrétű ivre terjed, ugy jeles hazai mű-
vészektol nyert képei, mint jobb íróink tollából eredt
szövegével, bármely könyvtárnak s asztalnak méltó
díszül szolgál.

Budapest, május 9-én 1875.

19-dik szám. ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft. **XXII. évfolyam.**

HIRDETÉSEK DÍJA: Egy ötször hasábozott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 15 krajczár; többszöri ígatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden ígatás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket elfogad Bécében: Haasenstejn és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstätte Nr. 2 és Oppell A. Wollzeile Nr. 22.

II. LAJOS KIRÁLY ÉS UDVARTARTÁSA.
(Dr. Fra knői Vilmos akadémiai előadásából.)

I.
Magyarország régebb királyai közül csak kevesen részesültek azon szerencsében, hogy koronájukat fiaikra hagyassák. És az Árpádok kihaltától a mohácsi vészig, 200 év alatt, csak két ízben váltotta fel a trónon fú az atyját: I. Lajos és II. Lajos. De a két Lajos születését nem egyforma érzelmek fogadta a nemzet. Míg az elsőben a virágzás és hatalom állandóságának zálogát szemlélte: a másodikban bölcsőjétől kezdve ellenséget látott egy hatalmas párt, mely nemzeti királytól várta az ország letűnt nagyságának visszaállítását.

II. Lajos 1506. július 1-én, mint koraszülött, és születésével anyjának halálát okozva, jött világra. A gyenge testalkatu esecsemő folytonosan betegeskedett. Másfél éves korában az orvosok lemondottak a reményről, őt életben tarthatni. De Lajos máj féhéány hónappal utóbb felgyógyult, tümpélyesen megkoronáztatott, — ezóta szokatlanul gyorsan és kedvezően fejlődve és erősödvé. Alig volt két éves, midőn lovak és fegyverek valának gyermekjátékainak legkedveltebb tárgyai.

Első nevelője és udvarmestere gersei Pethő János, első tanítója az olasz Balbi Jeromos vala. Az utóbbi avatta be az ismeretek elemeibe. Azonban vezetése alatt a királyi gyermek nem nagy előmenetelt tett. Tíz éves korában ő maga panaszok-
dik, hogy kiképeztetése el van hanyagolva, és belátta, hogy mulasztásait kettőzött szorgalommal kell pótolnia. És pótolnia kellett akkor, midőn idő előtt az uralkodás súlyos terhei nehezdedtek gyenge vállaira.

Lajos, midőn a trónra lépett, csak tíz éves vala ugyan, de mind testi, mind szelle-
mi tekintetben megelőzte a fejlődés ren-
des menetét. Korát meghaladó magas és erőteljes testalkattal bírt. Termete karcsu volt. Szép és szabályos arcvonásain, melyeket anyjától örökölt, a jószívűség kifeje-
zése honolt. A későbbi években sokat vesz-
tett ugyan a kellemből, mert orra vastaggá, ajkai duzzadtakká, és vonásai erősekké fej-
lődtek; de a sugártermetű, széles vállu és izmos ifju, férfias, tekintélyes alakká lett.

Nem közönséges tehetségeknek adta

jeleit. És magas hivatásának tudata által vezetettve nagy szorgalommal szentelte magát tanulmányainak. Rövid idő alatt nagy előmenetelt tett. Hat nyelven beszélt: latinul, magyarul, németül, csehül, lengyelül, francziául, sőt olaszul is értett. E mellett folyékony előadást és tiszta irályt sajátított el.

Nem csekélyebb eredményt mutatott fel a lovagi és katonai ismeretekben és gyakorlatokban, melyekre unokabátyja, Brandenburgi György őgróf személyesen oktatta. Ijjal és puskával a legszivesebben mulatta magát. Már 13 éves korában részt

vett nyilvános fegyverjátékokban, és testi ereje, ügyessége és bátorsága által annyira kitént, hogy nemcsak a néző tömeg tapsai jutalmazták, hanem a szakértők is elismer-
ték, hogy egy tökéletes lovagnak minden tulajdonságait bírja.

De nemcsak a harezias szórakozások iránt volt fogékony. Gyönyörködött a zenében, maga is játszott hangszereken, és domborművek készítésével is foglalkozott.

Dertült kedélyű, nyájas és jólelkű volt. Egy velencei követ anygali jószágú gyer-
meknek, egy másik kimondhatatlanul ke-
gyesnek mondja.

II. LAJOS KIRÁLY.

(A nemzeti muzeum régiségárában levő egykori kép után.)

— No persze, hogy vannak, valami száz, és pedig a legcsöndesebb, legfélreesebb szobák.

— Hogy lehet oda jutnom?

— Egy lépcsőn, mely a fedélzetről egyenesen oda vezet le. Ha tetszik: megmutatom.

A matróz által mutatott lépcső egy meglehetősen setét, folyosó-nemű üregbe vezetett, melynek mindkét oldalán ajtók nyitlak. Ennél félreesebb hely csakugyan nem volt az egész hajón, s Drake nem is tehetett okosabban, mint ha itt rejtette el szerencsétlen nejét.

A folyosón haladva, az minél tovább, annál homályosabb lón, úgy hogy a szobák ajtaira irt neveket csak nehezen lehetett elolvasni. A Drake név azonban nem volt köztök. A szobák nagyobb része nem is volt elfoglalva. Az utolsó ajtó, melyen 775 szám állott, szintén azok közé tartozott, a melyeken nem volt név.

Barátunk kedvetlenül tért már vissza kereső utjából: midőn épen azon végső szobából, melyet üresnek vélt, hangok üték meg füleit. Egy panaszos, csaknem siránkozó dal hangjai

ismerte; s az éjjeli tüneményt csak káprázolatnak tartotta. Mindazáltal az ének ellenállhatatlan erővel vonzotta őt maga után; mint lát-hatatlan fonalon, tapogatózva, ki nem észrevet kezéből, önkénytelenül ment utána.

Már az ajtóig ért, a nélkül hogy lesben álló barátját csak észre is vette volna. Ez azonban szoros szemmel tartotta minden mozdulatát.

Egyszerre az ének, mintha csak ketté vágta volna: egy átható sikoltással megszakadt. Fábián égre meredt hajjal, az iszony kifejezésével állt az ajtónál. Talán benyitott volna, ha barátja e perczen elő nem lép s meg nem fogja kezét.

— Hallottad te is? — kérde Fábián.

— Hogy ne?

— Tudod, ki ez a ki ott énekel?

— Nem én.

— Egy szegény őrült nő. Mily másvilági hang! S pedig talán nem is gyógyíthatatlan baj: egy kevés szeretettel ki lehetne még gyógyítani.

mozgó égi testtel. A föld belsejét Clark szerint fehér emberek lakják, kik a földszíneén lakó fehér ember-faj ősszülei, s a sarkoknál négy- vagy több száz mérföldnyi átmérőjű nyílások vannak, melyek a föld külső és belső világa közt a közlekedést lehetővé teszik. Egy ily nagy fontosságú talány megfejtése csakugyan megérdemli a költséget és fáradságot. Az expediciónak számos kiránduló tagjai bizonyára vigyázni fognak a sark közelében, midőn a Clark által képzelt nyílás környékéhez közelednek, nehogy véletlenül az alvilágba hulljanak s többé hirt se halljanak erről a világról. Különben Clark szerint a nap sem anyag, hanem hűmuskot zengenek a kikelet díszítésére. Kétségkívül a „bájhó“ bahiánjának köszönhető a zöldség és nemének gyéresebb jelentkezése is. A fák lombtalansága miatt egyelőre megiratlanul maradt néhány száz „tavaszi dal“. Csak úgy „gondolomra“ mondunk ily összeget, mert érdemes statisztikusunk, Kőrösi József, nem vonta még be tanulságos működése körébe a szerkesztőségi — papirkosarak tartalmát.

De szó a mi szó: ha a naptár nem bizonyítaná, nehéz lenne elhinni, hogy májusi napokat élünk. A természet beállt mormotórnak, s mindenkép tovább akar aludni a számára hagyományosan kiszabott időnél. Mintha évről-évre később akarna beköszönteni a kikelet szembonyörkötető lombdíszével, virágokkal tarkított puha pázsitjával s játékony langyos esővel a derült, meleg napok után. Vénülni kezd-e már maga az „örökké ifjú“ természet is, hogy a bomlás ily jelenségeit mutogatja?

A városliget, mely első stációja a fővárosi kirándulohelyek kalváriájának — reméllem, hogy e hasonlat ellen gróf Apponyi Albertnek sincs kifogása — oly nehezen válik meg téli köntösétől, mintha valahol elzalogosította volna a tavaszi zöld lombjelmez, melyet most nem bír kiváltani. Csak a bokrok és cserjéken zöldelnek imént kibujt apró levélkék, melyek a fák nagy részének kopárságát sehogysem tudják feledtetni. A hől mégis virító lombkoronát látsz, ott bizonyára gesztenyefák állanak. Maga a gondozott állatkert sem képez kivételt e tekintetben. Valószínűleg a múlt évben beszerzett két hajó-lomhasága átragadt a természetre is.

Ugy szeretnél a leendő pázsit helyén — hol most még „az őz sárga levele zörög“ lépteid alatt — fölföldözni egy-egy szerény virágot. Hiu törekvés, teljesíthetlen kívánság. Ha valahol a gyér fűszálak között magára vonja is figyelmedet egy kék vagy piros pont: valahogy virágnak ne tartsd messziről. Foszlánya ugyanoly színű papirosnak, melybe nem rég még czukorkák voltak takarva. Valamely vasárnapi lovag kedveskedhetett velük imádoztjának.

De van mégis valami a városligetben, a mi a kikelet jelenlétéről tanuskodik: a békakurutytyolás a Pávásziget melletti árokban. Ez az ingyenes hangverseny már kora délután kezdődik s késő estig tart, bámulatos kitartással. Ha a hináros árokfenék e fáradhatlan tüdejű dalnokait sikerülne valahogyan megtanítani a kötőből való éneklésre: meg lenne oldva a nagy problema, melyet Wagner Richárd tűzött ki a magánénekesek s a karszemélyzet elé legutóbbi hosszú dalműveiben. A lankadó emberi tüdőt kitűnően helyettesíthetnék a fásztó Wagner-operákban a fáradhatlan békátüdők. Ez utóbbiak bámulatos képességéről minden zenétört meg fog győződteni egy a Pávászigeten töltött délután. S e brekegő sereg még csak tapsot sem kér művészetének bemutatásáért. Felületesen gondolkodó emberek egyébiránt aligha nem fogják különösképpen találni, hogy a fővárosi közterületben megtűrik az ily parlagi hangversenyeket. Mi azonban azt hisszük, hogy ennek mélyebben rejlé oka van. Fővárosi hatóságunk valószínűleg a Pávásziget melletti elhanyagolt árok dédelgetése által holmi miniatüre alföldi tájrajzletet akart teremteni, a melynek a Tisza mentén feles számmal vannak. Lehet az is, hogy a békakurutytyolás hivatalosan jóváhagyott surrogátumát képezi a hiányzó madárdalnak.

El a Margitszigetre, ha egy darab természetben akarsz gyönyörködni a kietlen városligeti séta után. Ez a kies földdarab közudomáslag ugyanazon szélesség és hosszúság fok alatt fekszik a városligettel, de ez utóbinnál sokkal kifejtettebb növényzettel bír, mintha délibb éghajlat uralkodnék berkei fölött. A Margitszigeten a legtöbb fa már megkapta lombját, s a pázsit, melynek szépsége közmondásos, oly virítóan ért aztán őt magát is békástul együtt ünnepélyesen megégették.

A nagy dísz-szalomban...

A fekete asszony!

AZ ÚSZÓ VAROS.

Jól sejtett, a nélkül, hogy gondolatában is megfordult volna a szerencsétlen nő kiléte.

Barátja által kézen fogva, Fábián nyugodtan és ellentállás nélkül hagyta magát a fedélzetre fölvetni s onnan saját szobájába kísértetni. A dráma csomójának megoldására, úgy látszott, még nem következett el az idő.

(Folyt. követt.)

Egyveleg.

Ujelmélet földünk belsejéről. El Amerikában, Új-Yorkban egy Clark Sámuel nevű uri ember, ki különösen érdeklődhetik az angolok által tervezett sarkvidéki expedició iránt, mert ha sikerülend annak egészen az északi sarkig eljutnia, egy oly elmélet téves vagy helyes voltát fogja bebizonyítani, melyhez a nevezett Clark ur már 15 éve ragszkodik s melyre vonatkozólag 1860-ban egy könyvet is adott ki. Clark ugyanis azt állítja, hogy a föld üres és belső felülete épen oly lakható, mint felszíne. A földgömbnek illető alkotása szerinte magából a természet és teremtés rendszéréből magyarázható ki s közös az minden más bolygóval és

jétől előtött városligetben a „legöregebb emberek“ sem láttak. De nem a természet szépsége az, hogy ez egymástól alig negyed mérföldnyi távolságra eső kiránduló-helyeken oly elterjedt fokan áll a növényzet fejlődése. A Margitsziget egyszerű mintaszéri gondozásban részesül, mely a természet idejé mostohaaságától is tudott már kicsikarni meglepő engedelményeket. A műkertészet nem boszorkányság...

A sziget madárdaltól visszhangzó s illatos levegőtől átjárt fasoraiban gyakran találkozhatol egy szorosan egymáshoz simul fiatal házaspárral, melyre könnyű ráismerned a váci-utcai kereskedések kirakataiba helyezett élethű fényképekről. A férjhez, kinek deli alakját előnyösen domborítja ki a honvédtörzstiszt egyenruha, oly jól illik az a magas, karcsú nőalak, melyen minden igazi noblesse-t árul el. A fiatal házaspár: Koburg herceg s neje, a belga királyleány. Gyakori, majdnem mindennapi látogatón a kies szigeten, hová más halandókhöz hasonlóan a helyi gőzhajók fedélzetén rándulnak ki, elvegyülve a közönség közé. Madám Teitelbaum, a kinek férje nyulbőrházasalón kezdve vitte föl sorsát a bankárságig, vagy baronesse Gógósváry, kinek férjét régóta kerülgeti a csőd, magukon kívül lennének a bosszúságtól, ha valaki azt követelné tőlük, hogy a vasárnapi közönség tarka sorai közé vegyülve szorongjanak egy félórán át a zsufolásig tett fedélzetén. A királyleány azonban oly elégtelen foglal helyet a fedélzet kemény padján az elegyes sokaság között, mintha bölcsője sohasem ringott volna fejedelmi palotában...

Áldozó esütörtökön azonban a fenséges pár hűtlen lett a Margitszigetbe, az — újépület „gyakorló udvarának“ adva előnyt. A paradicsom s a Sahara között nem lehet kirívóbb a különbség, mint a minő az ellentét a dús növényzetű sziget s e reneteg udvar homokszivata tagja között. Valahányszor látom a laktanya kopár falai által kerített nagy udvart, melyen egy német duodez-hercegség kényelmesen elférne, mindig azt hiszem, hogy egyszerre csak egy sivatag-utazó karavánra kell bukkannom, az obligát tevékkel, turbános és kaftános muzulmanokkal s fátvolyozott arcu odaliskokkal, kik kíváncsian néznek majd az odatévedett „gyaur“-ra. Leendő afrikai utazóknak, kik Barth, Vogel, Magyar László, Livingstone, Stanley nyomdokaiba akarnak lépni, lehetetlen volna jobb gyakorló, illetőleg „trainirozó“ helyet találni az újépület udvaránál, mely fölér egy apróbb afrikai sivatagga. Mikor az egész óriási udvaron nincs egy tenyérnyi árnyékos hely sem, s a magas falak a napsugarakat mind a térre vetik vissza, olyan nyomasztóvá lesz itt a hőség, hogy az izzó homokban nemcsak tojást lehetne lágyra főzni, hanem akár „prófontot“ is keményre sütni.

Az atletikai klub elkövette azt a csodával határos dolgot, hogy áldozó esütörtökön délután válogatott közönséggel népesítette be e cs. k. Sahaárát, jobban mondva: annak azon oazistát, hol a néző-tribün deszkalkotványa emelkedett. A viadal- és versenyprogram csak a klubtagok mutatóványait sorolta elő, holott a néző-közönség is érdekes atletikai gyakorlatot vitt végbe, azt t. i., hogy három álló óráig türe bámulatos kitartással a szuró napsugarak perzselő hevét. A fiatal klub a jelenvett sport-világ ez állhatatos kitartását biztató jelül tekintheti azon meleg érdeklődésnek, mely törekvései iránt nyilvánul.

A szinte beláthatlanak tetsző udvar déli oldalán, hol a versenytér s a nézők számára készült állvány volt, mozgalmas és szintarka képűt eld. A hölgyek világos tavaszi fölözkeivel s az aranyos gallérú vagy sájtású tiszt egyenruhakkal nem áll színellentétben az atletikai jelmeze: a bő, fehér vászonbugyogó, s a más-más színű sarka, flanel-ing és mellen átkötött szalag vagy öv, melyeknek haragos vörös, narancsszínű, ibolyakék vagy zöld színei tetszősen rajzolódnak ki a porondon sürgő-forgó rendezők, versenybírák, klubtagok és sportbarátok sötétebb színű vagy fekete kabátjai közül. Egy darab angol élet magyar földön.

Rendezői zászlócskák lobogtatása, esengetyű-szó s a „kérem uraim a pályát szabadon hagyai“ fölszólítás a program első versenyének kezdetét jelzik. A gyors futásban Porzolt Gyula — vörös sarka és ing — könnyű szerrel érkezik be elsőnek, áthatasítva mellével a pályá végén keresz-

tül vont szalagot. Aztán súlydobás, távugrás, akadályverseny, öklözés, verseny a bajnoki címért, majd magas ugrás következnek. A mely versenyben a vörös sarka és ing résztvesz, az övé a győzelem babérai, s valahányszor nyer, a közönség lelkesülten éljenzi meg a fiatal klub legjobb erejét. Egy főúri sportman, a ki különben elégtelen kiált „brrrrávtó“ az ismételve győzőnek, egy roz élcet koczkázat meg mellettünk, azt mondvá, hogy „elő kell vezetni a győztest!“ Czélzás a lövészenyek porondján divó szokásra. De ha mindjárt Porzolt is a nap hőse, a többi díjak elnyerői is szorgalmas atletai trainirozásról tesznek bizonyosságot. Utóvégre is mind e mutatóványok néhány heti gyakorlat eredményei, holott tudjuk, hogy az atletika „par excellence“ hazájában, Angliában évekig tartó gyakorlatok után lép csak küzdésre a győzelem babérajáért versenyző athléta. Az öklözésen kívül, hol a küzdők keztyűs öklei majd mint a kov előre szegzett szarvai keresik az ellenfél testének fedetlen részét, majd vívóard kosara gyanánt fogják föl a máshová mért csapásokat — tán a tartós futás keltett legtöbb érdekeltiséget. A befutandó pálya hosszúsága nem volt kevesebb, mint két egész angol mérföld, mívégből a vállalkozóknak négyszer kellett futva megkerülni a reneteg nagy udvart. A győzelem e versenyben is a Porzolt névhez tapadt, csak hogy ezuttal az athléta-testvérpár ifjabbja — Ernő — vállalkozott és lón győzte. A magas ugrás is érdekes küzdelemmé fejlődött, melynek díját Pick Lipót vitte el. Aztán a díjak ünnepélyes kiosztása következett, riadó éljenek s a katonai zenekar haragos trombitaszava mellett. A derék, törekvő klubnak, melynek a férfui erő és ügyesség kifejlésztése körül oly jelentékeny föladat jutott, remélhetőleg még gyakran fog szólni biztatón és elismerőn a hurrá!

Borostyáni Nándor.

Rajzok az őstörténelemből.

IV. A kősirokról.

Felette érdekes emlékei azon kornak, mely félig tartozik csak az őstörténehez, félig pedig már a tulajdonképeni történeté: az ugnevezett kősirok, s mondhatjuk, miszerint alig vannak ókori emlékek, melyek a népet mindenkor annyira érdekelték volna, mint ezek; szől is rölok számos hagyomány és monda a népek ajkán, mint óriások sirjairól vagy pogányoltárokról, mint kühalmokról és hünengrüber-ről. Szerkesztők igen különböző: állanak többnyire egy köből készült kamrából, azt fődő kö-lapból s a reá emelt földhalomból; a kamrák gyakran földalatti menetekkel állanak összekötötésben, mint a híres Winter-galeni kősirom, hol a menet igen sok hulla fölvételére szolgált. Vannak azonban oly emlékek is, melyeknél a fedő kő hiányzik, s természetesen a földhányás is, ezek ugy látszik elkészült, de fel nem használt sírok voltak — mire különben még vissza-térünk.

A régibb tudósok megelégedtek a kősirokat illetőleg az említett hagyományokkal, s azokat föl is vették műveikbe, de a vizsgálódás eme századában iparkodtak azoknak is határozottabb ismeretéhez jutni.

A kezdeményezés dícsősége e téren Bashington nevű angolt illeti, ki ezen emlékeket nem Európában, hanem honától távol mint „a kelet-indiai társaság“ hivatalnoká, Favel-Indiában, a malabar parton kutatta 1820 körül. Követte őt Taylor ugyanott és Dekanban rendezett kutatásaival. Találtak a fölkatott emlékekben emberi csontokat és hamvakat tartalmazó fazekakat (urnákat), fegyvereket és egyéb eszközöket. Majd Európában is követték példájukat, és pedig oly szorgalommal, hogy a kősirokat illetőleg most már nem a leleték ritka volta felett panaszkodnak az őstörténelem kutatói, hanem azok sokasága felett, mert a leleték nagyszáma, a gyakran megbizhatatlan vagy téves leírások mellett, nem nyujt kellő áttekintést.

Az ugnevezett kősirok vizsgálásánál is következő kérdések lépnek előtérbe: kik építették és mikor ezen emlékeket? s mi czélból? A két első kérdést egymástól elválasztani nem lehet, mert az ókor népeit épen korok szerint különböztetjük meg, s különben még az sincs eldöntve: vajjon egy nép művei-e, mint Bonstetten és Taylor állítják (ez utóbbi egyenesen

